

Rapport

Datum: 24 januari 2006

Rapportnummer: 2006/022

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg Zuid op 6 mei 2003 op grond van artikel 9 van de Opiumwet zijn woning zijn binnengetreden.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 24 januari 2003 rond 16.30 uur heeft de directe buurvrouw van verzoeker telefonisch bij de politie te Heerlen gemeld dat zij in haar hal en bij haar trap stankoverlast had van hennepgeur. Blijkens een rapport c.q. mutatie van politieambtenaar G. heeft hij op dezelfde dag omstreeks 17.00 uur ter plaatse een stankoverlast waargenomen in de gang van de woning van de meldster en heeft hij op de zolder een mechanisch geluid gehoord.

2. Verzoeker verbleef reeds enkele maanden in verband met vakantie in het buitenland, toen ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg Zuid op 6 mei 2003 zijn woning betraden ter inbeslagname van een mogelijk aanwezige hennepplantage. Voorafgaand aan zijn vertrek had verzoeker bij de politie melding gemaakt van zijn afwezigheid door middel van een formulier, waarmee het mogelijk wordt gemaakt dat de politie ter preventie van woninginbraak regelmatig rondom de woning surveilleert. Verzoeker had op dat formulier de adressen en personalia vermeld van twee sleutelhouders. Dit waren zijn zoon en zijn buurvrouw.

3. Van de uitgevoerde surveillances heeft de politie formulieren opgesteld. Uit deze formulieren blijkt dat er rondom de woning van verzoeker werd gesurveilleerd op 10 maart, 24 maart, 3 april, 9 april, 17 april en 23 april 2003. Met uitzondering van de vermelding dat de rolluiken half omhoog waren getrokken, staat op de formulieren vermeld dat er bij de woning geen bijzonderheden konden worden waargenomen.

4.1. Op 8 mei 2003 heeft de plaatsvervangend chef van de politie Heerlen-Noord een brief naar verzoeker gestuurd, waarin hij op de hoogte werd gesteld van het binnentreden. In deze brief is opgemerkt dat het binnentreden had plaatsgevonden omdat uit politieonderzoek was gebleken dat er in verzoekers woning vermoedelijk een hennepplantage was ingericht. Op basis van dat onderzoek werd door de hulpofficier van justitie een schriftelijke machtiging afgegeven om ter inbeslagneming binnen te treden in de woning zonder toestemming van de bewoners. Toen de politie had geconstateerd dat verzoeker niet thuis was en de burens vertelden dat verzoeker met vakantie was, doch een buurtbewoonster de beschikking had over een sleutel, werd de deur van de woning door deze buurtbewoonster geopend, waarna de politie binnentrad. De politie constateerde dat er in de woning geen hennepplantage was.

4.2. Bij bovengenoemde brief werd als bijlage het verslag van binnentreden, opgemaakt door politieambtenaar S., meegestuurd. In het verslag van binnentreden staat onder meer het volgende vermeld:

"Op dinsdag 6 mei 2003 te 11.20 uur, ben ik

verbalisant

S.

vergezeld van een aantal opsporingsambtenaren krachtens een machtiging van Br. in diens functie van inspecteur van politie welke machtiging werd gegeven op grond van artikel 9 opiumwet, artikel 20 van de Wet op de Economische delicten en de artikelen bij of krachtens de Algemene wet op het binnentreden, binnentreden in de woning (...),

bij afwezigheid van een bewoner en derhalve zonder toestemming,

zulks ter inbeslagneming, van een mogelijk aanwezige hennepplantage.

Voorafgaand aan het binnentreden van de woning heb ik

mij niet door het tonen van een legitimatiebewijs gelegitimeerd,

de hierboven genoemde machtiging werd getoond,

het doel van het binnentreden wel medegedeeld, aan degene die de deur geopend heeft.

Wijze van binnentreden:

Via de voordeur.

Verrichtingen, eventuele voorvallen en bijzonderheden:

Bewoners van genoemde woning waren op vakantie. Via een buurtbewoner die in het bezit was van de sleutel van de voordeur werd deze geopend. Aan deze werd de reden van de komst medegedeeld. Woning werd bekeken en er werd niets aangetroffen."

5. Verzoeker keerde op 5 juni 2003 terug van zijn vakantie. Op 10 juni 2003 klaagde hij schriftelijk bij de politie ten aanzien van de inval. Hij schreef onder meer dat hij zich ernstig gekrenkt voelde door het gedrag van de politie. Onder meer was hij van mening dat de politie beter had moeten observeren. Zijn buurvrouw deed namelijk dagelijks 's ochtends de rolluiken van zijn woning open, om deze vervolgens 's avonds weer te sluiten.

6. In een ongedateerde rapportage van politieambtenaar Bo., plaatsvervangend chef van de basiseenheid Heerlen-Noord, tevens klachtbehandelaar wordt ten aanzien van de

klacht onder meer het volgende gemeld. Het binnentreden had plaatsgevonden omdat bij de politie een melding was binnengekomen dat in de woning van verzoeker mogelijk een hennepplantage was. De identiteit van de melder is bekend bij de politie. Naar aanleiding van de melding had een gesprek met de melder plaatsgevonden, waarbij de melding als betrouwbaar werd beoordeeld. Er werd tot tweemaal toe een onderzoek ingesteld in de onmiddellijke nabijheid van de woning, waarbij steeds een hennepgeur werd waargenomen. Bij verder onderzoek werd bovendien een warmteconcentratie in de woning geconstateerd. De ervaring leerde dat een dergelijke warmteconcentratie vaak wordt veroorzaakt door een in werking zijnde hennepplantage.

7. In een proces-verbaal van betrokken politieambtenaar S. van 9 januari 2004 geeft deze ten aanzien van de gebeurtenis waarover wordt geklaagd het volgende relaas weer. Op 6 mei 2003 betrad hij in het kader van een zogenoemde "hennepaaldag" met een machtiging van de hulpofficier van justitie verzoekers woning, daar het vermoeden bestond dat zich in die woning een hennepplantage bevond. Het vermoeden was volgens hem gebaseerd op de bevindingen van brigadier G. Deze G. had kort na een melding ernstige stankoverlast waargenomen in gang, toilet en kruipruimte van de naast de woning van verzoeker gelegen woning. In de overige vertrekken werd geen stank waargenomen. Voorts had G. een mechanisch geluid bij de tussenmuur van de zolder waargenomen. Ten slotte had G. - in het bijzijn van een collega van de vrijwillige politie - kort voor de actie aan de achterzijde in een omsloten tuin een sterke hennepgeur waargenomen, en werd een extreme warmtebron waargenomen aan de onderzijde van de voordeur (nabij de kruipruimte) en de locatie waar de gevel aansluit met de tuin en de voordeur.

8. In het kader van de formele afdoening van verzoekers klacht, legde de korpsbeheerder de klacht voor aan de commissie voor politiekachten. De commissie overwoog dat het binnentreden in de woning van verzoeker op een formeel juiste wijze had plaatsgevonden. Wel was de klachtencommissie van mening dat het niet juist was dat de politie het afwezigheidsregister niet had geraadpleegd, alvorens werd besloten tot het binnentreden van verzoekers woning. Door het aanhouden van een registratie van afwezigheid wordt bij de betrokken bewoners de indruk gewekt dat met de door hen opgegeven sleuteladressen serieus rekening wordt gehouden, aldus de commissie. De korpsbeheerder nam in zijn beslissing op de klacht van 5 april 2004 het advies van de klachtencommissie over.

9. Verzoeker klaagde vervolgens bij brief van 29 juni 2004 bij de Nationale ombudsman over het binnentreden in zijn woning.

Bevindingen

1. De Nationale ombudsman stelde bij de opening van het onderzoek aan de korpsbeheerder een aantal vragen, welke betrekking hadden op de datum van binnenkomst van de tip, de inhoud van de tip en de wijze waarop de betrouwbaarheid van de tip werd getoetst.

2. De korpsbeheerder meldde in zijn standpunt dat hij de klacht van verzoeker niet gegrond acht. Naar zijn mening had de politie - kort gezegd - voldoende gronden om de woning van verzoeker in het kader van artikel 9 Opiumwet te betreden.

De korpsbeheerder gaf daarbij aan dat volgens de tip er in de hal en het trapgedeelte van de woning van de tipgeefster stankoverlast was, namelijk een hennepgeur. Deze tip kwam op 24 januari 2003 bij de politie binnen. Naar aanleiding van de tip/melding heeft politieambtenaar G. op 24 januari 2003 de woning van de meldster bezocht. Hij constateerde aldaar in de hal zelf de stank. Voorts nam hij een mechanisch geluid waar, afkomstig van de woning van verzoeker.

3. De korpsbeheerder zond bij het standpunt diverse bescheiden mee, onder meer enkele registraties uit het X-pol systeem. Uit deze registraties blijkt dat de politie op 24 januari 2003 werd gebeld door de buurvrouw van verzoeker. Zij gaf bij het telefoongesprek aan dat zij stankoverlast ondervond in de hal en het trapgedeelte van haar woning. De stankoverlast zou bestaan uit een hennepgeur. Uit een op dezelfde dag opgemaakte mutatie uit X-pol blijkt dat de politieambtenaar G. in de hal van de woning van verzoekers buurvrouw stankoverlast kon waarnemen. Voorts was volgens de mutatie een mechanisch geluid op de zolder hoorbaar.

4. In een melding uit het "Overzicht softdrugsmeldingen Heerlen-Noord" staat ten aanzien van de door de politie uitgevoerde waarnemingen letterlijk de volgende tekst vermeld:

"Stankoverlast waargenomen, mechanisch geluid op zolder nummer (woning verzoeker; No.). Bij observatie kort na de melding ernstige stankoverlast waargenomen in gang, toilet en in kruipruimte van nummer (woning burens; No). Verder mechanisch geluid op zolder nabij muur tussen nummer... en nummer... Bij observatie van het pand op 29 juni 2003, kort voor de actie, werd door mij en collega van de vrijwillige politie aan de achterzijde in omsloten tuin een sterke hennepgeur waargenomen. Voorts werd aan de onderzijde van de voordeur nabij de kruipruimte en daar waar de gevel aansluit met tuin en de voordeur extreme warmtebron waargenomen."

5. Op 14 oktober 2004 ontving de Nationale ombudsman de reactie van politieambtenaar S. Deze deelde mee dat hij op 6 mei 2003 aanwezig was bij het binnentreden in de woning van verzoeker. Via de hulpofficier van justitie vernam hij dat er informatie was, waaruit zou blijken dat er in verzoekers woning een hennepplantage aanwezig was. Omtrent de details waarop deze informatie berustte, was hem op dat moment niets bekend. Bij het aanbellen bij de woning werd niet opengedaan. Terwijl hij vervolgens met de hulpofficier de te volgen strategie doornam, kwam een hem onbekende vrouw op hen toelopen, die kennelijk enkele huizen verderop woonde. De vrouw gaf aan dat verzoeker op vakantie was en dat zij in het bezit was van de sleutel van de woning. S. en de hulpofficier deelden de vrouw de reden en het doel van hun komst mee en toonden haar de schriftelijke machtiging tot binnentreden. Op hun verzoek opende deze vrouw de woning, waarna zij gedrieën de

woning betraden. In de woning werd niets aangetroffen. S. is van mening dat er bij het binnentreden zeer zorgvuldig is opgetreden. Het feit dat het vakantieregister niet werd geraadpleegd, acht hij - in tegenstelling tot hetgeen de korpsbeheerder daarover heeft opgemerkt - niet relevant. Het is niet gebruikelijk dat het register steeds wordt geraadpleegd bij geplande politieacties. Overigens merkt S. op, dat indien dit register wel zou zijn geraadpleegd, dat er niet aan de weg zou hebben gestaan dat verzoekers woning werd binnentreden.

6. Politieambtenaar Br. heeft - voor zover van belang voor het onderzoek - op 19 januari 2005 telefonisch het volgende verklaard tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman:

"U vraagt mij een verklaring af te leggen over het binnentreden op 6 mei 2003 in de woning van verzoeker, de heer B. Ik was in mijn hoedanigheid als hulpofficier van justitie en veiligheids-milieucoördinator bij het Bureau Milieu betrokken bij de zaak.

Ik weet vrijwel zeker dat de avond voor het binnentreden de heer G. een warmtemeting bij de woning had gedaan. Daarbij heeft hij een infrarood warmtemeter gebruikt. U hebt van dat optreden een overzicht in uw bezit. Ik kan niet verklaren waarom daarop de datum '29 juni 2003' staat vermeld. Ik weet dat de heer G. meestal de avond voor een geplande hennepaaldag warmtemetingen verricht. Op die manier wordt gecontroleerd of de informatie die tot de actie aanleiding vormt, nog actueel is. Zo'n warmtemeting heeft bij voorkeur 's nachts plaats. Er wordt altijd een referentiemeting gedaan bij andere, soortgelijke woningen om de metingen in perspectief te kunnen plaatsen.

De actie bij de heer B. had plaats in het kader van zo'n hennepaaldag. Het korps Limburg Zuid is daar eind 2001, begin 2002 mee begonnen, om daarmee de veelvuldige hennepeteelt in de omgeving te kunnen tegengaan.

Een georganiseerde opruimactie duurt zeker één tot twee uur. Op een hennepaaldag worden er zes tot zeven adressen bezocht.

U stelt dat de eerste melding van stank in de woning van de heer B. dateert van 24 januari 2003. U vraagt mij waarom uiteindelijk pas op 6 mei 2003 is opgetreden en of er tussentijds nog onderzoek is verricht. Wij beschikten in die periode voortdurend over lijsten waarop 80 tot 100 adressen die voor onderzoek in aanmerking kwamen, waren vermeld. Op grond daarvan was het niet altijd mogelijk meteen na een eerste melding op te treden.

U vraagt mij op grond van welke informatie is besloten tot de actie en het binnentreden bij verzoeker op 6 mei 2003. Dat is ten eerste de melding, zoals gedaan op 24 januari 2003. De heer G. is zoals uit een bij u in bezit zijnde mutatie blijkt, naar aanleiding van die melding nog op 24 januari ter plaatse geweest en hij heeft daarbij stank en een mechanisch geluid waargenomen. Verder is van belang geweest de toets die nog kort voor

de actie had plaatsgevonden, dus de recente warmtemeting.

Het opmerkelijke was in dit geval dat de straat waarin de heer B. woont, een goede, nette straat is, waar je geen hennep zou verwachten.

Van de dag zelf herinner ik mij het volgende. Ik kwam met collega S., die optrad als coördinator, en nog enkele collega's ter plaatse. Mij viel op dat de woning van de heer B. een keurig pand was. Op aanbellen bij de woning werd niet gereageerd. Ik pleeg altijd direct voor de actie nog te controleren of er bij de woning extra pijpen aanwezig zijn en of er condensvorming kan worden waargenomen. Beide zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van een hennepkwekerij. Hier kon ik echter niets waarnemen, zoals gezegd zag de woning er keurig uit. Vervolgens werd mij door mijn collega's de vraag gesteld of de voordeur uit de woning moest worden gehaald, om zodoende binnen te kunnen treden. Ik heb toen geantwoord dat in de woning naar mijn gevoel geen hennepplantage aanwezig kon zijn. Wij wilden daarop weggaan, ware het niet dat een juist verschenen buurvrouw of buurtbewoonster, die beschikte over de sleutel van de woning van de heer B., ons aansprak en vroeg wat er aan de hand was. Wij hebben toen verteld dat wij over informatie beschikten op grond waarvan wij het vermoeden hadden dat in de woning een hennepplantage aanwezig was. Zij vond dat belachelijk en bood aan binnen te komen, opdat wij konden constateren dat er niets loos was. Zij ging ons voor de woning in. Voor ons was in één oogopslag vast te stellen dat er zich in de woning geen hennepkwekerij bevond. U vraagt mij of ik weet welk pand deze buurvrouw bewoonde. Ik weet dat niet. U vraagt mij verder of deze buurvrouw dezelfde persoon is als de tipgever. Ik kan u antwoorden dat er veel burenbuurtbewoners in de directe omgeving van de woning van de heer B. wonen. Hij heeft een hoekhuis, waaraan de andere panden op kleine afstand grenzen.

Ik herinner mij ten slotte dat ik nog heb gediscussieerd of er al dan niet een verslag van binnentreden moest worden opgesteld. Naar mijn idee was dat eigenlijk niet nodig, daar er naar mijn gevoel is binnengetreden met toestemming van een bewoner."

7. Verzoeker verklaarde op 7 juni 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman dat de buurtbewoonster die beschikte over zijn huissleutels en de deur voor de politie heeft opengedaan, niet de buurvrouw is die bij de politie heeft gemeld dat zij last had van hennepgeur.

8. Op 10 juni 2005 verklaarde politieambtenaar G. - voor zover van belang voor het onderzoek - telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman het volgende:

"Ik kan me de zaak van verzoeker nog goed herinneren; ik weet echter niet meer op welke data zich het een en ander heeft afgespeeld. Naar aanleiding van de melding van de burenbuurtbewoners van verzoeker, dat zij stankoverlast ondervonden vanwege een hennepgeur, ben ik ter

plaatse gaan kijken. Ik heb bij die mensen een sterke hennepgeur waargenomen rond het toilet, dat grensde aan het huis van verzoeker. De geur hing alleen daar en in de kruipruimte. Op zolder heb ik voorts nog een mechanisch geluid waargenomen dat mogelijk van een afzuiger, een gebruikelijk apparaat bij het kweken van hennep, afkomstig zou kunnen zijn.

Vlak voor de zogenoemde hennepaaldag, waarop mogelijk ook in de woning van verzoeker zou worden binnengetreden, heb ik samen met een collega bij de voordeur van verzoeker een extreme warmte gemeten. Deze metingen vinden altijd plaats in de avonduren of in de nacht. Ik heb een infra-roodmeting en een temperatuurmeting gedaan. Vergeleken bij andere woningen in de buurt, waar ik ook een meting heb verricht, werd bij de woning van verzoeker een extreme warmte gemeten. Tevens heb ik aan de achterkant van de woning van verzoeker over de muur van zijn tuin gehangen en daar een sterke hennepgeur waargenomen. Het betreft een besloten binnenplaats, waar de geur in was blijven hangen. We hebben in de omgeving van het huis van verzoeker niet een hennepgeur waargenomen, alleen in zijn tuin.

Ik ben gespecialiseerd in de opsporing en ontmanteling van hennepplantages. In de loop van de tijd heb ik ongeveer 1200 meldingen binnengekregen over hennepkwekerijen. Naar aanleiding van deze meldingen zijn ongeveer 600 hennepplantages opgespoord.

Door de warmtemeting bij de deur en het feit dat geur in de besloten tuin was blijven hangen en mijn bevindingen vlak na de melding, kreeg ik het vermoeden dat er zich in de kruipruimte van de woning van verzoeker een hennepkwekerij bevond.

Ik heb mijn bevindingen besproken met de hulpofficier van justitie Br. en wij kwamen tot de conclusie dat er voldoende verdenking was om aan te nemen dat er zich in de woning van verzoeker een hennepkwekerij bevond. Op grond hiervan heeft de hulpofficier van justitie een machtiging tot binnentreden afgegeven.

Ik heb overigens van verzoeker begrepen dat zijn zoon destijds in de woning verbleef. Ik kan me herinneren dat de politie verzoeker heeft gevraagd of het mogelijk was dat zijn zoon iets met hennep te maken had."

9. Bij brief van 19 oktober 2005 liet verzoeker weten dat hij - in tegenstelling tot hetgeen politieambtenaar G. had verklaard - nimmer met G. heeft gesproken. Ook deelde verzoeker mee dat de politie hem nooit heeft gevraagd of zijn zoon iets met hennep te maken had. Verder wees verzoeker erop dat G. zich geen data kon herinneren. Anders dan G. had verklaard heeft verzoekers tuin maar één muur, die grenst aan de brandgang. Direct achter deze muur bevindt zich over de volle breedte een tuinhuisje. Verzoeker is van mening dat de politie ook het tuinhuisje had moeten controleren, indien G. inderdaad bij de muur een sterke hennepgeur had waargenomen. Ook schreef verzoeker dat G. kennelijk bij zijn buurvrouw de kruipruimte had bekeken. In dat geval zou G. moeten hebben zien dat

een dergelijke kruipruimte gezien de afmetingen ervan niet geschikt was voor de hennepsteelt. Verder wees verzoeker erop dat in eerdere verklaringen van de politie alleen sprake was van een warmtemeting, terwijl G. nu ineens had verklaard dat er een infraroodmeting was verricht. Ook van deze meting bleek echter geen verslag te zijn gemaakt.

Tot slot deelde verzoeker mee dat hij vanwege de politie-inval in zijn woning nog steeds wordt bedreigd en nageroepen. Ook krijgt hij post toegestuurd op naam van "familie wietmeler" en soortgelijke benamingen.

Beoordeling

10.1. Het huisrecht houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner (artikel 12 van de Grondwet, zie Achtergrond onder 3.).

10.2. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is in beginsel een schriftelijke machtiging vereist (artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden (Awbi), zie Achtergrond onder 1.). Artikel 4 van de Awbi bepaalt dat de machtiging tot binnentreden uitsluitend kan worden gegeven aan degene die bij of krachtens de wet bevoegd is verklaard zonder toestemming van de bewoner in een woning binnen te treden (zie Achtergrond, onder 1.).

De bevoegdheid tot binnentreden was in dit geval gebaseerd op artikel 9, eerste lid van de Opiumwet. Dit artikel geeft opsporingsambtenaren de bevoegdheid tot het betreden van plaatsen, waar een overtreding van de Opiumwet gepleegd wordt of waar redelijkerwijs vermoed kan worden, dat een zodanige overtreding gepleegd wordt (zie Achtergrond, onder 2.). Met redelijkerwijs vermoeden wordt naar analogie van artikel 27 van het Wetboek van strafvordering bedoeld een vermoeden, dat steunt op feiten of omstandigheden die naar objectieve maatstaven redelijk zijn. Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende (zie Achtergrond, onder 4.). Voorts vereist artikel 9 van de Opiumwet dat opsporingsambtenaren zich de toegang tot die plaatsen slechts dan kunnen verschaffen, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Daarmee wordt inhoud gegeven aan het proportionaliteitsvereiste, dat vereist dat er evenredigheid bestaat tussen het nagestreefde doel en het geschonden belang.

11.1. Allereerst zal worden gezien of er voor de hulpofficier van justitie destijds voldoende aanleiding bestond om een machtiging tot binnentreden uit te schrijven op grond waarvan de politie zich de toegang tot verzoekers woning mocht verschaffen.

11.2. De informatie die heeft geleid tot het uitschrijven van de machtiging tot binnentreden bestond aanvankelijk uit de telefonische melding van 24 januari 2003 van verzoekers

buurvrouw, waarbij werd aangegeven dat zij een hennepgeur rook in de hal en het trapgedeelte van haar woning. Op grond van die melding is politieambtenaar G. nog dezelfde dag ter plaatse gegaan. Blijkens zijn rapportage bevestigde hij dat er sprake was van stankoverlast in de hal, het toilet en de kruipruimte van de woning van de meldster en dat er bovendien een mechanisch geluid op de zolder hoorbaar was. Deze ambtenaar G. is blijkens een "Overzicht softdrugsmeldingen Heerlen-Noord" en de verklaringen van zowel betrokken ambtenaar Br. als G. vlak voor de hennepaaldag ter plaatse geweest. Volgens het overzicht en blijkens G.'s verklaring werd toen aan de achterzijde van de woning in de tuin een sterke hennepgeur waargenomen en bij de voordeur een extreme warmtebron gemeten.

Op grond van de melding en de aansluitende waarneming, ontstond volgens de politie de verdenking dat er zich in verzoekers woning een hennepkwekerij bevond.

11.3. De Nationale ombudsman acht bovengenoemde omstandigheden op zichzelf gezien voldoende om een redelijk vermoeden in de zin van artikel 9 Opiumwet aan te nemen. Daarbij zij opgemerkt dat de Nationale ombudsman het aannemelijk acht dat de vermelding van de datum "29 juni 2003" op het overzicht een verschrijving is geweest. Op grond van de verklaringen van Br. en G. acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat de warmtemeting, zoals in dergelijke gevallen gebruikelijk, ook in deze zaak kort voor de hennepaaldag heeft plaatsgevonden om de actualiteit van de melding te toetsen. Bovenstaande betekent dat de hulpofficier van justitie op grond van de Opiumwet voor de hennepaaldag van 6 mei 2003 een machtiging tot binnentreden mocht uitschrijven. Dat verzoeker een afwezigheidsformulier (inclusief vermelding van sleutelhouders) bij de politie had ingeleverd doet hieraan niet af.

In zoverre is juist gehandeld.

12.1. Vervolgens dient te worden gezien of de politie op 6 mei 2003 daadwerkelijk mocht binnentreden in verzoekers woning.

12.2. Blijkens de verklaring van politieambtenaar Br. kwam hij op 6 mei 2003 met enkele collega's ter plaatse. Het viel hem op dat de straat waarin verzoeker woont, een goede nette straat is waar je geen hennepsteelt zou verwachten. Ook was verzoekers woning een keurig pand. Op aanbellen bij de woning werd niet gereageerd. Zoals gebruikelijk controleerde hij ter plaatse, voordat tot actie zou worden overgegaan, of er indicatoren waren die konden duiden op de aanwezigheid van een hennepkwekerij. Dergelijke indicatoren - zoals bijvoorbeeld extra pijpen bij de woning of condensvorming - waren echter niet aanwezig. Op de vraag van zijn collega's of de voordeur uit de woning moest worden gehaald, had hij daarom geantwoord dat er naar zijn gevoel geen hennepkwekerij aanwezig was in de woning. Om die reden besloot hij - ondanks het feit dat hij vooraf een machtiging tot binnentreden had ondertekend - af te zien van het binnentreden in verzoekers woning. Toen ze wilden weggaan, werden ze echter aangesproken door een

buurtbewoonster die over verzoekers voordeursleutel beschikte en vroeg wat er aan de hand was. Nadat haar was meegedeeld dat de politie over informatie beschikte op grond waarvan het vermoeden bestond dat in de woning een hennepkwekerij aanwezig was, antwoordde de buurtbewoonster volgens Br. dat dit belachelijk was. Zij had hierop spontaan aangeboden binnen te komen om te kunnen constateren dat er niets loos was. In de woning was direct duidelijk dat er zich geen hennepkwekerij bevond. Achteraf was er discussie geweest tussen Br. en zijn collega's of er een verslag van binnentreden moest worden opgesteld. Volgens Br. was dit niet nodig, omdat er was binnentreden met uitdrukkelijke toestemming van een vertegenwoordiger van de (hoofd)bewoner. Omdat een en ander tot discussie leidde, had hij toch besloten dat er een verslag van binnentreden moest worden opgemaakt.

12.3. Politieambtenaar S. heeft in reactie op de klacht meegedeeld dat destijds de machtiging tot binnentreden is getoond aan de buurtbewoonster die over verzoekers sleutel beschikte. Op verzoek van de politie had deze buurtbewoonster vervolgens de woning geopend.

12.4. De Nationale ombudsman is van oordeel dat na het moment dat hulpofficier van justitie Br. de actie wilde afblazen omdat er naar zijn mening geen c.q. onvoldoende aanwijzingen (meer) waren dat zich in verzoekers woning een hennepkwekerij bevond, geen gebruik mocht worden gemaakt van de eerder door Br. afgegeven machtiging tot binnentreden. Van een redelijk vermoeden dat zich in de woning een hennepkwekerij bevond was immers geen sprake meer.

Uit het voorgaande volgt dat de politie vanaf dat moment slechts mocht binnentreden in de woning indien dit geschiedde met toestemming van de bewoner. Hoewel blijkens jurisprudentie van de Hoge Raad onder omstandigheden ook een niet-bewoner namens de bewoner toestemming kan verlenen om een woning binnen te treden, kan naar het oordeel van de Nationale ombudsman de toestemming van de buurtbewoonster die over verzoekers sleutel beschikte - zo zij al toestemming heeft gegeven - in dit geval niet gelden als toestemming die namens verzoeker is verleend. Hierbij is van belang dat de buurtbewoonster slechts over de sleutel beschikte met het oog op het feit dat verzoeker op vakantie was, en zelf niet op enigerlei wijze feitelijk gebruik maakte van de woning.

Alles overziend komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat de politie op 6 mei 2003 niet verzoekers woning had mogen binnentreden. Door dit wel te doen is verzoekers huisrecht geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid is gegrond, wegens schending van het huisrecht.

Onderzoek

Op 2 juli 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te X, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid (de burgemeester van Maastricht), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld. Daarnaast werd betrokken politieambtenaar de heer S. de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. De heer S. maakte van deze gelegenheid gebruik.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Maastricht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek werd een verklaring opgenomen van twee betrokken politieambtenaren, de heer Br. en de heer G. Verzoeker kreeg de gelegenheid op de door de korpsbeheerder en de politieambtenaren S., Br. en G. verstreekte inlichtingen te reageren. Hij maakte gebruik van deze gelegenheid.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker en politieambtenaar Br. deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De korpsbeheerder en politieambtenaren S. en G. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift met bijlagen van 29 juni 2004, en aanvullend e-mailbericht met bijlagen van 9 september 2004.

Kopie van het intern klachtdossier van de politie, ontvangen op 7 juli 2004.

Openingsbrieven van 22 september 2004.

Standpunt van de korpsbeheerder met bijlagen van 5 oktober 2004.

Reactie van politieambtenaar S. van 13 oktober 2004.

Verklaring van politieambtenaar Br. van 19 januari 2005.

Reacties van verzoeker van 15 april en 3 mei 2005.

Telefoonnotitie van een gesprek van verzoeker met een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman van 7 juni 2005.

Verklaring van politieambtenaar G. van 10 juni 2005.

Nadere reactie van verzoeker van 19 oktober 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet op het binnentreden

Artikel 1

"1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

2. Indien de naleving van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen naar redelijke verwachting ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van personen of goederen, feitelijk onmogelijk is dan wel naar redelijke verwachting de strafvordering schaadt ten aanzien van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, gelden deze verplichtingen slechts voor zover de naleving daarvan in die omstandigheden kan worden gevegd.

3. Een persoon in dienst van een bestuursorgaan die zich ingevolge het eerste lid legitimeert, toont een legitimatiebewijs dat is uitgegeven door of in opdracht van dat bestuursorgaan. Het legitimatiebewijs bevat een foto van de houder en vermeldt diens naam en hoedanigheid. Indien de veiligheid van de houder van het legitimatiebewijs vordert dat zijn identiteit verborgen blijft, kan in plaats van zijn naam zijn nummer worden vermeld.

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden."

Artikel 2, eerste en derde lid

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie en burgemeesters de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

(...)

3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnengetreden."

Artikel 3, eerste en derde lid

"1. Bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden zijn:

(...)

c. de hulpofficier van justitie.

(...)

3. Degene die bevoegd is een machtiging te geven, gaat daartoe slechts over, indien het doel waartoe wordt binnengetreden het binnentreden zonder toestemming van de bewoner redelijkerwijs vereist."

Artikel 4

"De machtiging kan uitsluitend worden gegeven aan degene die bij of krachtens de wet bevoegd is verklaard zonder toestemming van de bewoner in een woning binnen te treden."

2. Opiumwet

Artikel 9, eerste en derde lid

"1. De opsporingsambtenaren hebben, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is, toegang:

(...)

b. tot de plaatsen, waar een overtreding van deze wet gepleegd wordt of waar redelijkerwijze vermoed kan worden, dat zodanige overtreding gepleegd wordt.

(...)

3. Zij zijn te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen. Zij kunnen daartoe hun uitlevering vorderen."

3. Grondwet

Artikel 12

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet."

4. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

"Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een 'ernstig' vermoeden, maar eist wél dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten 'redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende.